

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psycho- metr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
2	6 26" 11, 942	+ 1° 0 1,	83	ZPl. Zachodni średni	Chmury	
	2 11, 834	+ 3, 1 1,	73	Pl. Zachodni słaby	"	
	10 11, 399	+ 0, 7 1,	94	Zachodni średni	Pochmurno	Snieg
3	6 26" 11" 496	+ 0° 6 1,	93	Zachodni średni	Pochmurno	Snieg
	2 27 2, 322	+ 1, 0 1,	96	ZPa. Zachodni ..	"	Snieg
	10 4, 760	- 1, 7 1,	67	Zachodni średni	"	Snieg

Wiadomości krajowe.

KRAKÓW.

Taxa ważniejszych artykułów żywności na miesiąc Luty 1846 r.

Srednia cena foraliów targowych z zeszłego miesiąca.

Pszensicy celnój kosztował korzec	złp. 38 g. 28
Zyta celnego kosztował korzec	" 34 " 7
Wół ciężki wypadł na	" 160 " —
Wół lżejszej wagi, wypadł na	" 100 " 9
Ciełę w średniej cenie kosztowało zł.	15 " 11
Wieprz tłusty	" 96 " —
Wieprz chudy	" 68 " 12
Skop	" — " —
Mięsa wołowego ze spaśnego bydła sprzedawanego w właściwym oddziale funt	gr. 9
tegoż z drobniejszego bydła	— 7
Mięsa kozernego dla żydów funt drożej o	gr. 5½
Polędwicy wołowej	— 12
Ciełęciny pięknej funt	— 9
Skopowiny pięknej funt	— —
Wieprzowiny z skórka i słonina	— 10
też bez skórki.	— 8
Słoniny świeżej czyli bilu funt	— 16
Słoniny świeżej grubiej funt	— 20
— też wyprawnej suszonej lub wędzonej funt	— 27
Bułka lub rozek z pszennej mąki przedniej za grosz 1 ma ważyć	funt — lut. 3½
detto za groszy 2	" — " 7½
Chleba bochenek pszenno żytnego stołowego za groszy 3 ma ważyć	funt. — lut. 12¾
za groszy 6	" — " 25½
za groszy 12	" 1 " 19
Chleba bochenek żytnego z czystej mąki za groszy 3	" — " 17½
„ za groszy 6	" 1 " 3
Chleba za groszy 12	" 2 " 6
„ za groszy 24	" 4 " 12

Chleba razowego bochenek za groszy 6	funt 1 lut. 5
„ za groszy 12	" 2 " 10
Placek solony za grosz jeden	" — " 7½
Chleba prądnickiego z czystej mąki żytniej bez dodania jęczmiennej bochenek za złp. 1 powinien ważyć funtów 5 lutów 15 a za każdy funt chleba przeważający ma być płatono po groszy 5½.	
Mąki pszennej marmonką zwaną	
miarka	złp. 2 gr. 13
„ bółczanej	" 1 " 29
„ średniej	" 1 " 12
„ pośledniej	" — " 28
„ żytniej w najlepszym gatunku	" 1 " 21
Soli centnar wagi berlińskiej	" 21 " —
„ funt płaci się po	" — " 6
Piwa marcowego trzymającego gradusów 24 Magiera, beczka 36-garncowa u piwowara zł. 22 gr. 15, piwa takiegoż u szynkarza garniec gr. 22, kwarta gr. 5½. — należyście wystalego butelka kwartowa dobrze zakorkowana w piasku utrzymywana gr. 6½.	
Piwa dubeltowego trzymającego 18 gradusów Magiera beczka 36-garncowa u piwowara złp. 17 gr 8 u szynkarza garniec	" — " 16
Piwa faszowego trzymającego 12 gradusów Magiera beczka 36-garncowa u piwowara złp. 8 gr. 19	
„ u szynkarza garniec	gr. 8
Swiece rurkowych z czystego łoju funt zł. 1 —	
„ ciągnionych z knotami ba-welnianemi	" " 28
Mydła dobrego talowego funt	gr. 23

Każdy handlujący artykułami niniejszą Taxą objętymi, powinien mieć szale i wagi lub miary sprawiedliwe, i stępem miasta opatrzone; a przekraczający przeciw powyższym przepisom, nietylko konfiskatą, ale nadto karami policyjnymi skarconym zostanie.

Spostrzeżenia meteorologiczne, w miesiącu Styczniu r. b. w Obserwatorium robione, doprowadziły do następujących wypadków: Średni stan barometru był 27° 4° 83, prawie o jedną linię mniejszy, niż z 21 letniego przecięcia wypada. Najwyższy jego stan był dnia 7: 27° 11° 0; najniższy d. 26: 26° 8° 3; całe wachnicie wynosiło 14° 7, prawie tyle, co w roku 1845. Największe wachnienie między sobą następującymi obserwacjami barometru było d. 1, którego dnia barometr w 8 godzinach o 45 linii opadł. Średnia temperatura była w tym miesiącu: $-1^{\circ} 4 R$, o 2 stopnie wyższa, jak z przecięcia 21 lat wypada. Największe ciepło było d. 23: $+8^{\circ} 1$; najmniejsze d. 29: $-14^{\circ} 8$; tylko w roku 1834 było największe ciepło w Styczniu cokolwiek większe niż w tym roku. Dopiero d. 3 Stycznia zaczęło się niewielkie zimno, które jednak tylko do 9go trwało; potem było łagodne powietrze do 27go, którego nastąpiło znacznie zimno i śnieg, po deszczu, który przez 6 dni poprzedzających prawie nieustannie padał. Średnia sprężystość pary wodnej, w atmosferze zawartej, była 1° 68; największa dnia 23: 3° 0; najmniejsza d. 29: 0° 5. Wiatr panujący był ZPł.Zachodni; szczególnie w czasie deszczów wiatr prawie ciągle wiatr ZPł.Zachodni. Wichrów mieliśmy 3, d. 1, 2, i 11. Dni zupełnie pogodnych liczono 3, pogodnych z chmurami 17, zupełnie pochmurnych 11, znacznie mniej, jak zwykle. Deszcz padał w dniach 11, śnieg w 8, a mgła była raz.

Spostrzeżenia przy magnetometrze Obserwatorium okazały w przecięciu wachnienie między największością i najmniejszością zbroczenia igły magnesowej: 3' 21". Największe zbroczenie igły magnesowej było, co jest bardzo uwagi godne, d. 24 z rana, o tej porze, kiedy zwykle zbroczenie jest najmniejsze; najmniejsze zbroczenie było d. 30; największa zmiana d. 13; najmniejsza d. 18. Dnia 17 i 24 był ten rzadki przypadek, że popołudniowe zbroczenie igły mniejszem było, niż odpowiadnie ranne. Dnia 4, 5, 6, 7, 14, 15, 16, 17, 19, 28, 29, 30, miała igła ruch nieregularny. Spostrzeżenia tego miesiąca porównane z rokiemeszłym, okazały ubytek zbroczenia igły magnesowej o 10' 24". Liczba pozycji, w tym miesiącu obserwowanych wynosiła 755, wszystkich dotąd obserwowanych pozycji razem jest już 48,518.

Kraków d. 1 Lutego 1846 r.

Weisse Dyr. Obs.

Wiadomości zagraniczne.

— Warszawa 27 Stycznia. —

Zawczoraj o godz. pół do 11 przed południem, na pokojach zamkowych, urzędnicy władz wszelkich, którzy w czasie pobytu N. Pana w Warszawie w pierwszych dniach roku

bieżącego, mieli zaszczyt być ozdobieni orderami, albo otrzymali inne nagrody cesarskie, przedstawiali się J.O. Xciu Namiestnikowi Królestwa, i składali J. Xiążęcej Mości podziękowanie swoje.

We Lwowie popisuje się teraz z grą na fortepianie młody galicyjanin, Antoni Herzberg. Gazeta *Lwowska* chwali w tym młodym wirtuozie posiadaną w wysokim stopniu techniczną biegłość palcy, i prawdziwie muzykalne czucie. P. Herzberg miał udać się w tych dniach przez Kijów do Moskwy i Petersburga.

— Lwow 17 Stycznia. —

Czysty dochód z balu z grą fantową połączonego, przez tutejsze uprzyw. towarzystwo Strzelców miejskich dnia 13 b. m. wyprawionego; włącznie z darami J. K. M. Arcyksięcia gubernatora w kwocie 100 złr.; tudzież J. W. Felixa Hrabiego Miera w kwocie 50 złr., wynosi 650 złr. 30 kr. m. k. Gdy tym sposobem fundusz na dostarczenie tańszego chleba dla biednej klasy mieszkańców naszej stolicy, z kasy miejskiej w kwocie 1000 złr. m. k. na jeden miesiąc przeznaczony, znacznie się wzmógł, przeto spodziewać się można, iż ubodzy dłużej nad miesiąc jeden z tego dobrodziejstwa korzystać będą mogli. Ponieważ a-toli kassa miejska płacąc za jeden bochenek chleba po 9 kr. w. w., a pobierając za takowy tylko po 4 kr. w. w., przeszło 800 złr. m. k. w jednym miesiącu utracą, a zatem w najdotkliwszej porze, to jest zbliżając się do przednowka, fundusz na to przeznaczony, aczkolwiek powyższym dochodem zasilony, wyczerpanym będzie; przeto magistrat tutejszy widzi się spowodowanym wezwać wspaniałomyślności zamożniejszych mieszkańców Lwowa aby dobrowolnymi darami dobroczynne usiłowania zwierzchności wspierać raczyli.

— Berlin 23 Stycznia. —

Cywilnemu inżynierowi Szczepanowskiemu udzielony został pod dniem 18 stycznia r. b. na pewne urządzenie w miejscach do wymieniań na kolejach żelaznych, patent 8 letniej swobody w krajach pruskich.

— Paryż 16 Stycznia. —

Sidi-Beu-Ayet, poseł Beja tunetańskiego, złożył wczoraj Królowi list swego pana, który dziękuje za udzielony mu wielki krzyż Legii honorowej.

Z Orana donosi list prywatny pod dniem 31 grudnia, że wieść o zupełnem poddaniu się pokoleń w południowej części podokregu Tlem-senu jest mylna. Bu-Hamedi z 500 jazdy i 400 piechoty wkroczył do tego powiatu, nakłonił pokolenia do przygotowania się na wędrowkę do Maroko. Według dz. *Echo d'Oran* z dnia 3 stycznia, na tę wiadomość miał generał Cavaignac bezwzględnie się tam ukazać, w skutku czego pokolenia, widząc się zabezpieczonemi od napaści stronników Abd-el-Kadera, powróciły do posłuszeństwa.

Courrier de l'Afrique donosi, że kolumna pułkownika St. Arnaud przed wejściem do Or-

leansville uskuteczniła razię przeciw pokole-
niu Sbeach, przyczem ubito nieprzyjacielowi
przeszło 100 Indzi, uprowadzono kilku jeńców,
kobiety, dzieci i znaczną trzodę owiec. Dnia
1 stycznia przybyła także do Orleansville ko-
lumna jenerała Comman. Okolica Tenezu zo-
stała uspokojona; niezmordowany pułkownik Can-
robert broni prowincyi od wszelkich napadów
band pojedynczych.

— *H o l l a n d y a .* —

Z wykazu stanu marynarki hollenderskiej o-
kazuje się, że siła morska tego kraju liczyła
d. 1 stycznia 1846 r. jak następuje:

83 okręty żaglowe mające razem	2256 dział
9 parostatków „	64 „
3 parostatki żelazne „	23 „
3 okręty przewozowe	
75 statków kanonierskich	

173 okrętów, a na nich 2343 dział.

Marynarka kupiecka składa się z 369 okrę-
tów. Z tych 189 w Amsterdamie, 105 w Ro-
terdamie, 26 w Dobrecht, 15 w Schiedam, 8
Midelburg, 8 w Ablaserdam, 5 w Hadze, 4
w Zaandam i t. d.

— *H i s z p a n i a .* —

Według ostatnich wiadomości z Barcelony,
roboty około przywrócenia i naprawienia wałów
miasta i cytadelli, zrujnowanych częściowo
podezas rozruchów lat ostatnich, zostały już
zupełnie ukończone, tak, że ostatnie zewne-
trzne ślady smutnych spustoszeń wojny domo-
wej i walk stronnicych, znikną wkrótce zu-
pełnie, a fortyfikacye Barcelony odzyskają zu-
wu całą swoją dawniejszą postać i siłę.

Poczta z Barcelony z dnia 6 stycznia przy-
wiozła następujące wiadomości: »Wieczorem
d. 5 spostrzeżono całkiem niespodzianie, że
władza wojskowa przedsięwzięła nadzwyczaj-
ne środki ostrożności, których powodu i celu
nikt nie mógł odgadnąć. Spokojni mieszkańcy
miasta nie mało się zdziwili, a zarazem i za-
trwożyli, ujrzawszy nagle, jak patrole konne
i piesze przeciągały po ulicach w różnych kie-
runkach. Powstała wrzawa, ruch, jak gdyby
nieprzyjaciel stał tuż przed bramami miasta,
lub jak gdyby lada chwilę wybuchnąć miały w
mieście rozruchy. Tymczasem zupełna pano-
wała spokojność, ale każdy pytał się, co ma
znaczyć to rozwinięcie siły, które władza za-
rządzić uznała potrzebnem.

»Rozeszły się domysły i pogłoski różnego
rodzaju, nawet najniedorzeczniejsze. Praw-
dziwy atoli powód miał być następujący. Wła-
dza otrzymać miała niezawodne doniesienia i
ostrzeżenia o mającym nastąpić pomszeniu lu-
du, które od niejakiego czasu rozszerzano po-
tajemnie, a które jednocześnie i w innych mia-
stach Hiszpanii wybuchnąć miało. Celem jego
było strącić ministerstwo Narvaeza, a w jego
miejscu osadzić jenerała Concha (Manuela) da-
wniejszego jlnego kapitana Katalonii, wraz z
jego politycznemi przyjaciółmi (panami Pacheco
Isturiz, Seijas, Lozano i innymi, którzy te-
raz tworzą w Kortezach opozycję konserwa-

cyjną). Rozgłoszona także wieść, jakoby się
obawiano wkroczenia Espartera lub Rodila do
Katalonii, zaledwie zasługuje na wzmiankę dla
swój niedorzeczności. Espartero siedzi z fami-
lią swoją spokojnie w Londynie, gdzie żyje
całkiem odosobniony, i lubo śledzi bacznie wy-
padki w Hiszpanii, wcale się jednak do nich
nie miesza. Jenerał zaś Rodil mieszkający w
Barcelonie, tak jest chory i wiekiem przygnie-
ciony, że zawsze byłby ostatnim do uskutecz-
nienia tak śmiałego, świeżej siły wymaga-
jącego przedsięwzięcia. To wszakże jest nie-
zaprzeczonym faktem, nie bardzo pomyslnym
dla panującego teraz stronnictwa, że Narvaez
utraca coraz bardziej popularność w wojsku, a
mianowicie pomiędzy oficerami, popularność,
która była główną jego wzniesienia się podpo-
rą. Rubaszne, grubiańskie, bezwzględne jego
postępowanie podają za powód tej zmiany w
wojsku, a co w Hiszpanii znaczy, kiedy ar-
mia odwraca się od naczelnika rządu, pokaza-
ło już doświadczenie. Armia była i jest je-
szcze jedyną podporą gabinetu, która daleko
więcej niż same Kortezy, pomimo większości,
jaką ma ministerstwo w Senacie i kongresie,
o utrzymaniu lub upadku jego stanowi. Sko-
ro podporę tę utraci, istnienie jego stanie się
zagrożonem. Narvaez ma jeszcze prócz tego
innych potężnych przeciwników; Królowa Kry-
styna, która ciągle wywiera silny wpływ na
bieg publicznych spraw państwa; nie jest mu
przychylną, i wolałaby w jego miejscu widzieć
ministerstwo z Margrabią Viluma na czele. Jak-
kolwiek zatem w Kortezach idą rzeczy pomy-
ślnie dla ministerstwa, horyzont jednak nie
jest dla niego zupełnie czystym.

Rozmałości.

TRZEJ PRZYJACIELE

(z dzieła: *Les matinées du Samedi.*)

Rzecz z 1740 roku.

(Ciąg dalszy.)

II. Skutek.

Lata upływały. Jakób Roderyk Pereira usil-
nie podwajał swe gorliwe starania, próby, śledze-
nia. Odbywał wiele podróży, nareszcie w Ro-
chelle przyjął obowiązki nauczyciela u syna p.
Dazy d'Etavigny, Dyrektora folwarków miejskich.
Wychowaniec ten był głuchoniemy z urodzenia;
pomimo to jednak udało się Pereirze obznajmić
go z niezbędnymi wyobrażeniami ludzkiej wiedzy.
To obudziło powszechne i najwyższe zadziwienie,
zwłaszcza, gdy widziano tego młodzieńca umieją-
cego pisać, rysować i rachować, a nawet słysza-
no go donośnym głosem zrozumiale czytającego.
Ta cudowna zmiana zaostrzyła powszechną cieka-
wość. Odgłos o tem doszedł do Paryża, dokąd
Pereira przez rodzinę d'Etavigny został sprowa-
dzony.

Sławny Lacondamine przedstawił Akademii
zdolność Pereiry i postęp jego ucznia, a to uczo-
ne towarzystwo oświadczając swoje zadziwienie,

obsypało nauczyciela największymi pochwałami. Buffon serdecznie ściskając ręce Pereiry, dał mu dyplom nieśmiertelności wyrzekając słowa: „Będziesz policzony w rzędzie dobroczynców ludzkości.“(*) Długi czas nauczyciel głuchoniemych był przedmiotem powszechnej rozmowy. Sława jego doszła do dworu, a król Ludwik XIV. kazał sobie przedstawić tego niezwykłego ucznia a wysłuchawszy go za pośrednictwem znaków i pisma, z historji naturalnej, jeografji i rachunków, tak był zadowolony, iż hojnie obdarzył nauczyciela, i wyznaczył mu płacę ze swojej szkatuły. To już było dostateczną dla Pereiry nagrodą. Powszechny szacunek i uznanie jego pracy stanowiły najwyższe jego szczęście.

Pereira stanawszy na takim szczyśle pomysłności, nie zapomniał swoich przyjaciół; owszem dokładał wszelkich starań, aby ich mieć niedaleko siebie; za jego wpływem Perrin otrzymał probostwo w Paryżu, a Morand został lekarzem przy jednym z głównych szpitali stolicy. Perrin zawsze spokojny i wesoły, do tego jeszcze zupełnie teraz zadowolony swem przeznaczeniem. Morand zaś przeciwnie z wiekiem nabierał coraz więcej melancholii. Skołatany nieszczęściami domowemi, na łonie religji szukał pociechy.

Ale niespokojność i smutek całą jego opanowały istotę, tak, iż nie wiedząc, stał się cierpkim i nieznosnym. Przyjął jednak wezwanie do Rzymu, gdy umierająca żona zostawiła mu syna głuchoniemego, którego umyślił poruczyć wychowaniu Pereiry. Nasi trzej przyjaciele znów się zeszli, ale ich radosne uczucie mieszała żalność, wiek zostawił na nich niezatarte swe ślady, a troski i zgryzoły wyparły z serca owe źródło pięknych i zwodniczych marzeń, którym się dawniej oddawali; przez długi czas znów żyli razem, ale jednak w obchodzeniu się Moranda z Pereirą przebiegała się jakaś oziębłość. Jego wyobrażenia religijne, nabyty tytuł Pastora i życie niejako świątobliwe zdawały mu się być w sprzeczności z ścisłą przyjaźnią z żydem. Ale pomimo to teraz właśnie silniejszy węzeł go łączył z Pereirą, gdyż

(*) Dnia 11 czerwca r 1749 Pereira czytał w Akademii swą w tym przedmiocie rozprawę. Stawiając lekarze de Mairan Buffon, i Ferrain najzaszczytniejsze o tem objawili zdanie a jednak Pereirę spotkał los Kolumba i innych pierwszych jenuiszów.

P. T.

ten szlachetny człowiek podjął się wychowania jego syna. Młody Teodor był piękny chłopczyzna; w jego oczach odbijała się żywość; wszystkie jego ruchy były wyrazem dziecięcej rzeźkości, a jednak zmarszczki na czole jawnie okazywały, iż ten szumny chłopiec musiał się często w głębokich zatapiać myślach. Pereira oddał się zupełnie temu wychowancomu, a Teodor uczuł najmocniej do swego nauczyciela przywiązanie. Cudownie było uważać, jak młody głuchoniemy i jego nauczyciel wzajemnie się rozumieli. Pereira ruszał tylko ustami a młody Teodor z szybkością błyskawicy pojmował najtrudniejsze wyobrażenia, i z największą łatwością rozprawiali tak, iż to wzbudziło powszechny podziw.

Pereira chcąc obowiązek nauczyciela z wszelką wykonywać sumiennością, a do tego znając ściśle wyobrażenia religijne Moranda, wychował Teodora w wierze protestanckiej.

Tyle poświęceń musiało nakoniec zwyciężyć przesady Moranda który jako Pastor stał się sprawiedliwym i zgodniejszym w sprawach religijnych, ale jako ojciec okropnie uczuł zmartwienie. Teodor uważał go jako obcego, w jego obecności był zimny, wszystko zdradzało w nim bojaźń; w objęcia zaś Pereiry rzucał się z radością i tylko w jego towarzystwie był szczęśliwy.

Ksiądz Perrin odwiedzał często swych przyjaciół, przebywał tak w Paryżu jak w Bordeaux wiele wyświadczał dobrego, a celem jego modlitwy była spokojność. Osiągnął też zadowolenie z samego siebie, owo najwyższe mędrców dobro.

Pereira został przełożonym gminy Izraelskiej w Paryżu i użył swego wpływu na korzyść swych współ-wyznawców; został tłumaczem przy bibliotece królewskiej i to przysporzyło mu wiele pracy. Tak więc postępował naprzód na drodze wiedzy, cofając się na drodze życia.

(Dokończenie nastąpi.)

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 3 do dnia 4 Lutego.

Wielopolska Paulina margr., Cwikliński Franciszek, z Polski; -- Twardzikowski Jan ob., Bosco Alexandra, z Galicyi.

Wyjechali z Krakowa.

Nurkowski Norbert ob., Deskur Józef ob., do Polski; -- Chmielowski Ignacy, Lutner Hermann, do Galicyi; -- Höffer Juliusz, do Pruss.

Doniesienie Urzędowe.

CENY ZBOŻA
Na targowicy publicznej w Krakowie w 3ch
gatunkach praktykowanych.

Dnia 3 Lutego 1846 roku	1. GATUNEK		2. GATUNEK		3. GATUNEK	
	od	do	od	do	od	do
	z. g.	z. g.	z. g.	z. g.	z. g.	z. g.
Krz., Pszenicy.	—	37 15	—	35	—	—
„ Zyta.....	—	31	—	—	—	—
„ Jęczmienia	—	24	—	—	—	—
„ Owies....	12	13 10	—	—	—	—
„ Grochu..	—	—	—	—	—	—
„ Jagiel...	—	51	—	—	—	—
„ Rzepaku.	—	—	—	—	—	—
„ Tatarski..	—	—	—	—	—	—
„ Soczewicy	—	—	—	—	—	—
„ Ziemiak	—	8	—	—	—	—
„ Prosa....	—	—	—	—	—	—
„ Wielogr...	—	—	—	—	—	—
„ Konieczny	—	—	—	—	—	—

Centnar siana od zł. 2 gr. 27 do zł. 2 gr. 15. Centnar słomy od zł. 4 gr. — do zł. 3 gr. 15
Masła garniec od złp. 7 gr. 15 do złp 8 gr. —
Jaj kurzych kopa zł. 3 gr. 6
Drożdży wanienka od złp. 10 gr. — do złp. 12 gr. —
Kraków d. 3 Lutego 1845 r.

Kommissarz Targowy.
W. Dobrzański.

Doniesienie prywatne.

Koczek wiedeński fabryki Kelera z Forderdachem i ze szklami, walizkami, Gardyną mało co używany i zupełnie w dobrym stanie jest do sprzedania u lakiernika Kołaczkowskiego za klasztorem OO. Kapucynów w Krakowie.